

Engelskt TV-slott som ruvar på minnen från Tutanchamons dagar

Att Tutanchamon och Borås på något sätt hör ihop, det känner nog många efter all uppmärksamhet kring högskolans utställning, Tutanchamons garderob.

Men att hans historia är intimt förknippad med ett engelskt slott som vi snart får återse i teverutan, är det nog inte så många som känner till.

Lord Carnarvon och hans kompanjon Howard Carter. De två herrarna arbetade tillsammans i 16 år.

COPYRIGHT HIGHCLERE CASTLE 2011

Lady och Lord Carnarvon, de åttonde i ordningen, har skapat en permanent egyptisk utställning i slottets källare.

Äntligen underbar upptäckt i dalen magnifik grav helt intakt; säkrad till er ankomst. Gratulationer Carter.

Telegrammet från Howard Carter till Lord Carnarvon när han hittat Tutanchamons gravkammare

Fortsättning från föregående uppslag

Downton Abbey heter i verkligheten Highclere Castle, och det var här som händelserna rullade igång, de som ledde till gravfyndet i Konungarnas dal 1922. Det var slotts-herren själv, den femte earlen av Carnarvon, som höll i ratten. En riktig äventyrare var han. Rivstartade från sitt slott, likt Paddan från sin Paddeborg (i Det susar i säven); tut tut! Efter ett antal olyckor med lång konvalescens uppmanades den färdige earlen att vintertid uppsöka ett varmare klimat. Det blev Egypten. Han tog in på Winter Palace Hotel i Luxor men tröttnade snart på nöjeslivet. Redan i ungdomen hade han intresserat sig för bronsåldersgravarna kring Highclere, nu väcktes intresset åter till liv. Det antika Egypten, dess konst och civilisation blev hans allt uppslukande passion.

Sökte efter en kompanjon

Till en början arbetade han ensam men insåg snart att han behövde en kompanjon. En sådan fann han i Howard Carter, arbetslös konstnär, tillika egyptolog. De två herrarna blev snart goda vänner och kom att arbeta tillsammans i 16 år. Lord Carnarvon som hade de nödvändiga ekonomiska resurserna byggde ett hus åt Carter på vägen till Konungarnas dal – i folkmun kallat Castle Carter – och såg

Två av föremålen i den egyptiska samlingen på Highclere Castle.

till att Carter kunde arbeta med upp till fem utgrävningsprojekt under en och samma säsong.

Snart lyckades Lord Carnarvon även utverka ett femårstillstånd för utgrävningar i Adelsmännens dal och Drottningarnas dal. Resultatet redovisades i boken *Five Years in Thebes*, där samtidens kunnigaste egyptologer medverkade med varsitt kapitel. Den penningstarke earlen ägnade sig under tiden åt att bygga upp en fin samling antika egyptiska föremål. Pengar, sa han, är lättare att komma över än antikviteter.

Pengarna började tryta

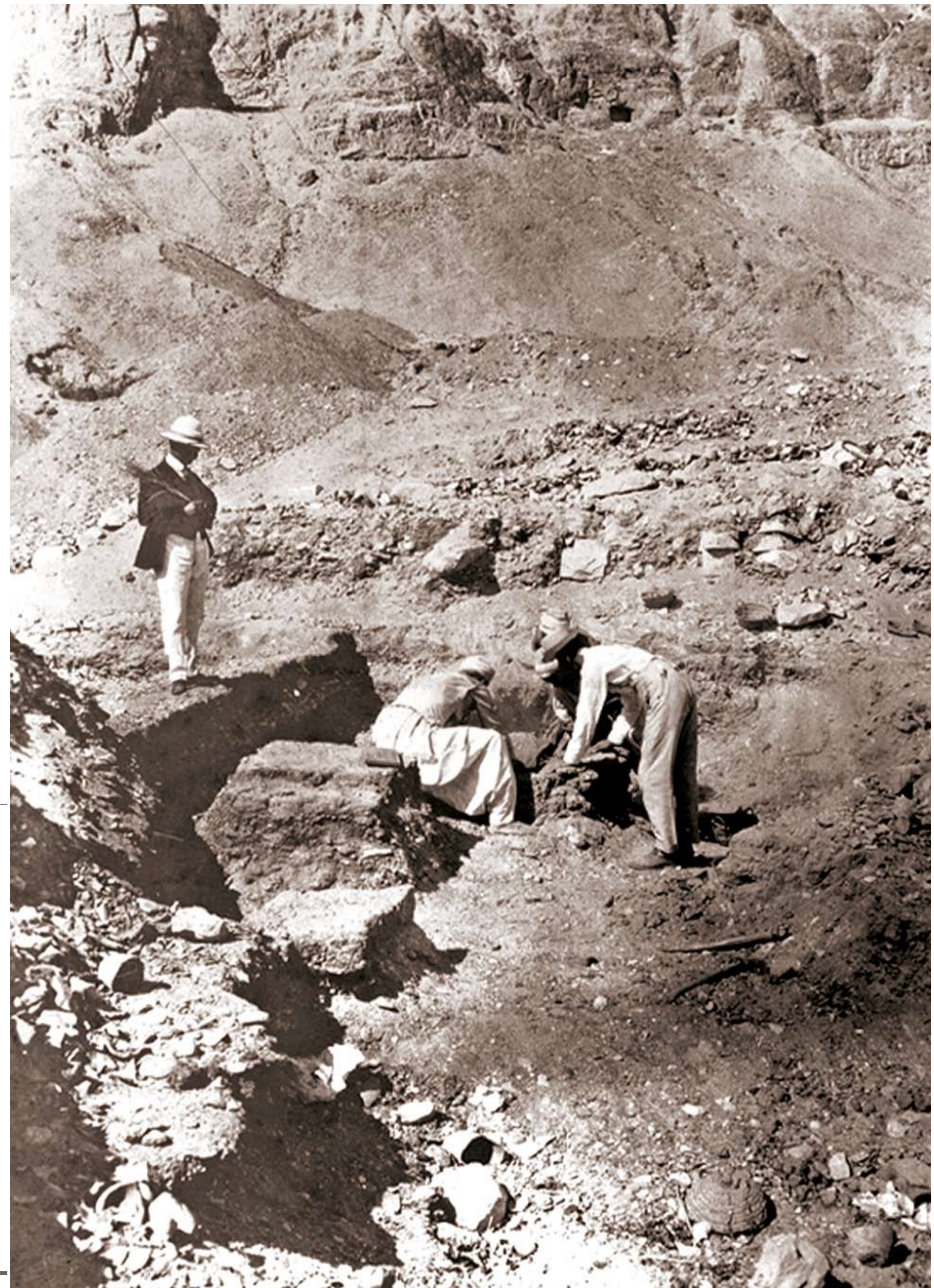
Efter sju år ansökte Lord Carnarvon om tillstånd att gräva i Konungarnas dal. En amerikansk arkeolog, Theodore Davis, hade tidigare innehaft rättigheten men gett upp 1914 "för det fanns inga fler fynd att göra". De första åren var en besökelse för C & C, de hittade nästan ingenting. Men 1920 fann de sex av de tretton alabasterkrukor som innehållit olja för balsameringen av Merenptah (faraon 1213-1204 f.Kr.), regent fyra generationer efter Tutanchamon. Lord Carnarvons hustru Lady Almina, som var med vid tillfället, blev så upphetsad att hon grävde fram dem med sina bara händer.

Men nu började pengarna tryta. För-

sta världskriget hade tårt på Highclere Castles ekonomi och detta, tillsammans med höjda skatter och den allt allvarligare lågkonjunkturen, gjorde att Lord Carnarvon beslöt sig för att avsluta projektet. Men kompanjonen övertalade honom att fortsätta ännu en vinter. I oktober reste Carter ner i förväg, och bara efter några veckors arbete kunde han skicka iväg ett telegram som löd: "ÄNTLIGEN UNDERBAR UPPTÄCKT I DALEN MAGNIFIK GRAV HELT INTAKT; SÄKRAD TILL ER ANKOMST. GRATULATIONER CARTER."

"Överallt glimmande guld"

Lord Carnarvon ilade dit i sällskap med sin dotter, Lady Evelyn Herbert. Vid ankomsten till Luxor den 23 november 1922 togs de emot med pompa och ståt. Under de följande dagarna röjde man undan stenar och grus i slutningen ner mot gravkammaren och till slut kunde Carter banka hål i dörren. När hålet vidgades kunde man se ett förrum fullpackat med triumfvagnar, statyer, möbler och guld – "överallt glimmande guld". Innanför fanns ytterligare tre rum, ett av dem innehållande Tutanchamons gyllene gravskrin och sarkofag. Trots att den unge faraon (regent 1332-1323 f.Kr.) utgjorde en parentes i historien, var hans grav fylld med skatter från golv till tak.

En bild från utgrävningarna i Adelsmännens dal och Drottningarnas dal. Resultaten finns redovisade i boken *Five Years in Thebes*.

Fortsättning på nästa uppslag

Det finns de som redan vid grunden förtrytsamt försäkrar att de minsann inte är här på grund av Downtown Abbey. Nej, för vissa är det bara den egyptiska utställningen som gäller.

Lady Carnarvon

Fortsättning från föregående uppslag

Fyndet blev förstas en första-sidesnyhet. Journalister och turister från hela världen flockades till Konungarnas dal. Rykten kom i svang, som att Tutanchamons kropp hade förts bort till Highclere Castle. Det hjälpte inte att demetera, för Lord Carnarvon hade retat upp hela journalistkåren genom att ge ensamrätt till The Times – till och med de egyptiska tidningarna hade nekats tillträde.

Efter allt bråk med pressen seglade en utmatad Lord Carnarvon upp för Nilen till Assuan för några dagars vila innan han återvände till Kairo för att diskutera gravtömning och konservering med myndigheterna. I sitt utmatade tillstånd råkade han komma åt ett myggbett med rakkniven. Såret blev infekterat, han fick hög feber och blodförgiftning.

Ljusen slocknade i Kairo

Detta var före antibiotikans tid, så hans tillstånd blev livshotande. Lady Almina flög ner i ett chartrat biplan från England och hans son, Lord Porchester, skyndade till från Mesopotamien (nuvarande Irak) där han tjänstgjorde i brittiska armén. Med familjen vid sin sida dog Lord Carnarvon den 5 april 1923 på Continental Hotel i Kairo. I samma ögonblick som Lord Carnarvon drog sin sista suck slocknade alla ljus i Kairo, och som för att spåda på kusligheterna, ylade hans favorithund Susie till hemma på Highclere, föll ner och dog.

Rykten började cirkulera om att det var faraonernas legendariska förbannelse som hade dödat Lord Carnarvon. (Men så fall borde väl även Howard Car-

ter som "skändat" graven i ännu högre grad ha drabbats av förbannelsen?) Och det påstods att Tutanchamons mumie hade ett år på kinden på exakt det ställe där Lord Carnarvons myggbett suttit.

En hyllning till farfarsfar

Carter fortsatte arbetet ensam i ytterligare tio år. Nästan etthundra år senare har den nuvarande earlen, den åttonde i ordningen, skapat en permanent egyptisk utställning i källaren på Highclere Castle. En hyllning till farfarsfar. Lady Carnarvon som också deltagit i arbetet har även velat hylla farfarsmor, den frejdiga Lady Almina, som under första världskriget öppnade slottet för sårade soldater (precis som i serie 2 kan vi avslöja, start den 29 oktober). Lady Carnarvons bok om henne, Lady Almina and the Real Downton Abbey, utkom strategiskt samma dag som ITV:s dokumentär om Highclere Castle.

Efter första teveserien har antalet besökare ökat markant. Slott och bykrog har fått extra klirr i kassan.

– Men det finns de som redan vid grunden förtrytsamt försäkrar att de minsann inte är här på grund av Downton Abbey, säger Lady Carnarvon och skratrar. Nej, för vissa är det bara den egyptiska utställningen som gäller.

Fast det ena behöver ju inte utesluta det andra. Highclere Castle är en höj-dare, inte minst geografiskt – utsikten från slottet är precis så där engelsk som vi svenskar vill ha den. Så gå in på hemsidan www.highclerecastle.co.uk och njut. Exteriör och interiör är en smaksak, men ingen kan undvika att fascinerar. ■

Rakkniven som Lord Carnarvon skar sig med.

Tutanchamons garderob

■ Tutanchamons garderob/Tutankhamun's Wardrobe är namnet på en utställning som besökt stora delar av världen, baserad på en rekonstruktion av de tygresterna som hittades i den unge faraon Tutanchamons grav.

■ Bland alla de dyrbara fynden väckte dessa fragment ingen större uppmärksamhet och hade därför legat orörda i 70 år när den engelska kostymhistorikern Gillian Vogelsang-Eastwood startade rekonstruktionsprojektet. I ett samarbete mellan Högskolan i Borås och det lokala näringslivet arbetade Christina Rinaldo och hennes tidigare studenter vidare. Arbetet blev klart 1999.

Som förlaga använde man de delvis förmultnade tygresterna. Största svårigheten var att återskapa originalplaggens tunna trådar.

Linnetyget var vävt med en häpnadsväckande täthet: 100 trådar per centimeter i både varp och inslag. Genom ett italienskt spinneri fick man fram sju rullar extremt fint lingarn (130 meter garn per gram), ett japanskt företag hjälpte till med den blå nyansen i lingarnet.

■ Sammanlagt visades 32 plagg på utställningen. Det var bland annat tunikor, höftskycken, leopardskinn och huvudbonader, i företrädesvis rött, blått och vitt. Efter sin fyraåriga turné i Europa, USA och Afrika (Alexandria i Egypten) återvände kläderna till Borås, inköpta av Textilhistoriska sällskapet i Borås. Kläderna skänktes därefter till Textilmuseet i Borås.

Källa: Wikipedia

Dukat för middag på slottet.

COPYRIGHT HIGHCLERE CASTLE 2011

Fler föremål ur den egyptiska samlingen på Highclere Castle.

Den fjärde earlen av Highclere Castle kunde sina klassiska språk. I slottets bibliotek står ett antal böcker författade av honom själv, essäer, historia, föredrag etc.